

Sanfɛ Dɛmɛli

Sɛbɛnnikɛla
Watson Goodman

Nin sɛbɛn bɛ di gansan,
a tɛ feere

SANFɛ DɛMɛLI

“Sanfɛ Dɛmɛli” sɛbɛnna ka kɛ sɛbɛnfuranin ye walisa mɔgɔ mana ta yɔrɔ o yɔrɔ, a bɛ se ka a ta a yɛrɛ kun. Ko kɛlɛn sɛbɛnna sɛbɛnfura o fura kan. O kɔ, Ala ka kuma yɔrɔ dow sɛbɛnna ka kɛpɛ ni o ko kɛlɛn ye. O cogo la, Ala ka kuma bɛ a yɛrɛ jɛya.

Ala ka kuma bɛ bɔ sanfɛ, ka tilɛnnɛnya nege di, i n’a fɔ kɔngɔ ni minnɔgɔ. Ni mɔgɔ dɔ bɛ nimisi k’a ka jurumu bila, ka da Matigi Yesu Krisita la ko a ye Kisibaa ye, ni a dusukun bɛɛ ye, Ala na A yɛrɛ jira a la ka A ka pɔgali ni hɛrɛ bila o tigi dusukun na. O bɛɛ sera ne yɛrɛ dusu la san 1937 la. Kabini o tuma la, ne pɔgalila nin jɛpɔgɔnya la, ne ni Matigi cɛ. N b’i deli sisan, ko n’i ma i yɛrɛ di Matigi ma fɔlɔ, i k’a kɛ bi yɛrɛ!

–Watson Goodman

Ala ka Kuma sɛbɛnɛn min bɛ wele Bible Sɛnuma. Layidu kɔrɔ ni Layidu Kura don Alliance Biblique au Mali, Bamako. La sainte Bible en Bambara dans une nouvelle orthographe © 1996.

Ala Ka Kanuya

1

Ala ye an kanu cogo min na, a ye o jira nin de fɛ, ka an jurumtɔ to, Krisita sara an ye. –Romekaw 5.8

Tɛmɛnkan seli surunyalɛn, Yesu y’a dɔn ko a ka waati sera ka bɔ nin diɛ la ka taa a Fa fɛ. Ayiwa, a yɛrɛ ka mɔgɔ minnu bɛ diɛ la, a tun ye minnu kanu, a ye olu kanu fo a laban. –Yuhana 13.1

“Kanuya si tɛ yɛn min ka bon ka tɛmɛn nin kan ko, mɔgɔ ka a ni di a teriw kɔsɔn.” –Yuhana 15.13

Ani Yesu Krisita, Seere Tilɛnɛn, suw la kununɛn fɔlɔ, dugukolo kan masakew ka Masake, olu ka nɛɛma ni dususuma di aw ma. Min ye an

kanu ka an tila an ka jurumu la ni a yɛrɛ joli ye. –Jirali 1.5

Kanuya bɛ nin de la: A tɛ ko an ye Ala kanu mɛnɛ, nka ale de ye an kanu ka a Denke ci ka na, a ka kɛ an ka jurumu juru sara ye.

–1 Yuhana 4.10

“K’a masɔrɔ Ala ye diɛ kanu haali, fo a ye a Denke kɛlɛnpe di, walisa mɔgɔ o mɔgɔ dara a Denke la, o kana halaki, nka o ka jɛnamaya banbali sɔrɔ.” –Yuhana 3.16

Matigi y’i jira an na ka kɔrɔ, a ko: “Israel, ne bɛ i kanu ni kanuya banbali ye. O de kɔsɔn, ne ye ne ka jumaya to i fɛ.” –Jeremi 31.3

2

Yesu Krisita ka Alamaya

Ala pɛsiran gundo ka bon kɔsɛbɛ, sɔsɔli tɛ o la. Ala farikoloma y’i jira. Jo dira a ma Ni Senu fɛ. Melekew y’a ye. Waajuli kera a ko la siyaw cɛma. Dannaya kera a la diɛ la. A kɔrɔtara ka taa nɔrɔ la. –1 Timote 3.16

Fɔlɔfɔlɔ, sani diɛ ka da, min bɛ wele Kuma, o tun bɛ yɛn. O Kuma tun bɛ Ala da fɛ, o Kuma tun ye Ala de ye. O Kuma kera mɔgɔ ye ka sigi an cɛma. An y’a nɔrɔ lajɛ, ... a falɛn bɛ nɛɛma ni tiɛ la. –Yuhana 1.1, 14

O kow bɛɛ kera ten walisa Matigi tun ye min fɔ kira dɔ da la, o ka dafa, ko: “A filɛ, npogotigi cɛ

dɔnbali na kɔnɔ ta ka denke bange, o tɔgɔ na da ko Emanuel,” o kɔrɔ ko Ala bɛ an cɛma.

–Matiyu 1.22, 23

“Ne ni ne Fa ye kɛlɛn de ye.”

–Yuhana 10.30

Yesu y’a jaabi ko: “Filipe, bi ma ne ni aw bila pɔgɔn fɛ, halibi i ma ne dɔn wa? Min jɛ dara ne kan, o jɛ dara ne Fa kan. I dun b’a fɔ cogo di ko ne ka ne Fa jira aw la? I ma da a la ko ne bɛ ne Fa la, ko ne Fa bɛ ne la wa? Ne bɛ kuma minnu fɔ aw ye, ne tɛ olu fɔ ne yɛrɛ ma, nka ne Fa min bɛ ne la, o de bɛ a ka kɛwalew kɛ.” –Yuhana 14.9, 10

Yesu Ala Denke

3

Mɔgɔ o mɔgɔ b’a fɔ ko Yesu ye Ala Denke ye, Ala tolen bɛ o la, o fana tolen bɛ Ala la. –1 Yuhana 4.15

Melekɛ y’a jaabi ko: “Ni Senu bɛ na i kan, Ala Kɔrɔtalenba ka sɛbaaya na biri i kun na. O de kɔsɔn i bɛna den sɛnuma min bange, o na wele Ala Denke.” –Luka 1.35

K’a masɔrɔ den bangerana an ye. Denke dira an ma. Kuntigiya na da a kaman na. A tɔgɔ na da ko: “Kabako, Jɛ Jirabaa, Sɛbaayatigi Ala, Badaa Fa, Hɛrɛ Kuntigi.” –Esayi 9.5

Ka a to o kuma la, sankaba ma-

namanatɔ dɔ nana u datugu. Kumakan dɔ bɔra o sankaba la ko: “Nin ye ne Denke kanulɛn ye, a ko ka di ne ye haali. A’ ye a lamɛn.” –Matiyu 17.5

Yesu y’a mɛn k’u ye o fiyɛntɔ kɔrɔ gen. Yesu y’a kumbɛn k’a fɔ a ye ko: “I dara Mɔgɔ Denke la wa?” A y’a jaabi ko: “Jɔni don, Matigi, walisa ne ka da a la?” Yesu y’a fɔ a ye ko: “I jɛ bɛ min na, ni a bɛ kuma i fɛ, o [Ala Denke] don.” –Yuhana 9.35-37

Alaya ka dafalɛnya farisogoma sigilɛn bɛ ale [Krisita Yesu] la.

–Kolosekaw 2.9

4 Yesu b'a yere ko fo an ye

Yesu ye u jaabi ko: "Aw ye duguma taw ye, ne kɔni ye sanfe ta ye. Aw ye nin diɲe taw ye, nka ne te nin diɲe ta ye." Yesu ye u jaabi ko: "Tiɲe tiɲe la ne b'a fo aw ye ko: Sani Ibrahim ka bange, o y'a sɔɔ ne be yen." -Yuhana 8.23, 58

Yesu y'a fo u ye ko: "Ne de ye ɲenamaya dumunifen ye. Mɔgo min nana ne ma, kɔngɔ tɛna o mine fewu. Min dara ne la, minnɔgo tɛna o mine abada." -Yuhana 6.35

"Ka ne to diɲe la, ne ye diɲe ka kene de ye." -Yuhana 9.5

Yesu y'a fo ko kura ko: "Tiɲe tiɲe la ne b'a fo aw ye ko: Ne ye sagabon da ye." -Yuhana 10.7

Yesu y'a fo a ye ko: "Ne de ye su kununni ni ɲenamaya ye. Min dara ne la, hali ni o sara, a na ɲenamaya." -Yuhana 11.25

"Aw be ne wele Karamɔgo ani Matigi, aw ye tiɲe fo, katuguni ne y'o ye." -Yuhana 13.13

Yesu y'a jaabi ko: "Ne de ye sira ye, ani tiɲe, ani ɲenamaya. Mɔgo si te na ne Fa ma, ni a ma temen ne fe." -Yuhana 14.6

Yesu ka kabako dɔw file

5

O ko Yesu y'a fo ko mɔgow k'u sigi bin kan. A ye o nbuurukun duuru ni jɛge fila ta, k'a ɲe kɔɔta san fe ka barika da Ala ye. O kelen, a ye o nbuurukunw karikari k'u di a ka kalandenw ma, olu y'u di jama ma. U beɛ ye dumuni ke k'u fa. Dumuni kunkurun minnu tora, kalandenw ye olu ce ka segi tan ni fila fa. O dumunikelaw tun ye ce waa duuru ɲɔgon ye, musow ni denmisenw sen t'o la. -Matiyu 14.19-21

Yesu tilalen ko kuma la, a y'a fo Simɔn ye ko: "I ka kurun madon dun na, ka aw ka jɔw fili ji la ka mɔnni ke." Simɔn y'a jaabi ko:

"Karamɔgo, an sira baara la, an ma foyi mine, nka i ka kuma kɔson, ne na jɔw fili ji la." O kelen ko u fe, u ye jɛge caman mine, fo u ka jɔw binna tigeli la. -Luka 5.4-6

Fiyentɔ fila sigilen tun be sira da la. U y'a men ko Yesu be temen, u perenna ko: "Matigi, Dawuda Bɔnsɔn, makari an na!" Yesu... ko: "Aw b'a fe ne ka mun de ke aw ye?" U ko: "Matigi, an ɲew ka yeli ke." U hine donna Yesu la, a magara u ɲew la, o yɔɔnin beɛ u ye yeli ke. U tugura Yesu nɔfe. -Matiyu 20.30, 32-34

6 Yesu Krisita ye Dabaa ani Matigi ye

K'a masɔɔ ale [Krisita] de la fen beɛ dara, sankolola fenw ani dugukolo kan fenw, fen yetaw ni fen yebaliw, masayaw ni matigiyaw ni kuntigiyaw ani fangaw. U beɛ dara a fe ani a ye. Kolosekaw 1.16

Fen beɛ dara ale de fe. Fen o fen dara, o si ma da ni ale no te. Yuhana 1.3

...Nenkunw beɛ ka jo a la ko Yesu Krisita ye Matigi ye. O na nɔɔɔ te na ne Fa Ala kan. -Filipekaw 2.11

Ala...kumana an fe nin laban donw na a Denke da la. Ala ye o

sigi ka ke fen beɛ ciyentalala ye. A ye diɲew da fana o barika la. -Heburuw 1.1, 2

"O de y'a to Israel beɛ k'a don k'a jɛya ko aw ye nin Yesu min gengen jiri la, Ala ye o ke Matigi ni Krisita ye." -Kewalew 2.36

Nin de y'a to Krisita sara ka ɲenamaya ko kura, walisa a ka ke mɔgo salenw ni mɔgo ɲenamaw beɛ Matigi ye. -Romekaw 14.9

Ala ye kantigi ye. Ale de ye aw wele ka ke a Denke an Matigi Yesu Krisita jɛɲɔgonw ye. -1 Kɔrentekaw 1.9

Yesu Krisita ye mɔgo beɛ ka Kiritigela de ye

7

E kɔni, mun y'a to i be i balima jalaki? E fana, mun y'a to i be i balima mafɲeya? An beɛ na jo Ala ka kiritigɛ yɔɔ la. -Romekaw 14.10

...Krisita Yesu...bena kiri tige mɔgo ɲenamaw ni suw kan,... Krisita nali ni a ka masaya kosɔn. -2 Timote 4.1

"Mɔgo Denke mana na ni a nɔɔɔ ni a ka melkekew beɛ ye, a na sigi a ka masasigilan nɔɔɔɔma kan. Siyaw beɛ na laje a ɲe kɔɔ. A na u fara ka bo ɲɔgon na, i ko bagangenna be a ka sagaw ni a ka baw

fara ka u bo ɲɔgon na cogo min na." -Matiyu 25.31, 32

"Fa Ala te kiri tige mɔgo si kan, nka a ye kiri ko beɛ di a Denke ma." -Yuhana 5.22

O na jira ni Ala be mɔgow ka ko dogolenw kiri tige Krisita Yesu bolo don min na ka keɲe ni ne ka Kibaru Duman foɛlen ye. -Romekaw 2.16

"Yesu y'a fo an ye ko an ka mɔgo waaɲu k'a jira u la k'a jɛya ko Ala ye min sigi ka ke ɲenamaw ni suw kiritigela ye, o ye ale de ye." -Kewalew 10.42

8 Kunmaboli be sɔɔ Yesu Krisita kelenpe de fe

"Ne de ye da ye. Ni min donna ne fe, o na kisi. A na don ka bo ka dumunike yɔɔ sɔɔ." -Yuhana 10.9

Yesu y'a jaabi ko: "Ne de ye sira ye, ani tiɲe, ani ɲenamaya. Mɔgo si te na ne Fa ma, ni a ma temen ne fe." -Yuhana 14.6

"O de y'a to ne y'a fo aw ye ko, aw na sa ka aw to aw ka jurumuw la. Owo, ni aw ma da a la ko: 'Ne ye ale de ye', aw na sa ka aw to aw ka jurumuw la." -Yuhana 8.24

O de kosɔn fana, minnu be gere Ala la ale [Yesu] bolo, a be se ka olu kisi fo a laban, k'a masɔɔ a ɲenama don badaa-badaa ka delili ke u ye. -Heburuw 7.25

A dafalen ko, a kera badaa kisili dabɔbaa ye a kan minebaaw beɛ ye -Hebu ruw 5.9

Faranfasi si te, mɔgow beɛ ye jurumu ke, u beɛ desera Ala nɔɔɔ la. Jo be di u ma gansan Ala ka neema barika la, Krisita Yesu ka kunmaboli fe. -Romekaw 3.23, 24

"Kisili te sɔɔ do were si la Yesu ko, katuguni an ka kan ka kisi tɔgo min fe, o do were ma di mɔgow ma sankolo jukɔɔ ale tɔgo ko." -Kewalew 4.12

Ala ma a latige ko an ka diminya sɔɔ, fo kisili, an Matigi Yesu Krisita barika la. -1 Tesalonikekaw 5.9

Kunmaboli be sɔɔ Yesu Krisita kelenpe de fe

9

Nka Ala de barika la aw be Krisita Yesu la. Ala ye Yesu ke an ka hakilitigiya ni an ka tilennenya ye. An be saniyali ni kunmaboli fana sɔɔ ale la. -1 Kɔrentekaw 1.30

Yesu Krisita ye a yere di an kosɔn, walisa a ka an kunmabo ko juguw beɛ ma, ka mɔgo dɔw saniya ka u ke a yere kelenpe taw ye, u jijalen kewale pumanw beɛ keli la. -Tite 2.14

A' ye barika da Fa Ala ye ni pagali ye, ale min ye se di aw ma ka aw niyɔɔ sɔɔ a ka mɔgo senumaw ka ciyen na keneyeelen na. A ye an tila ka bo dibi fanga la ka an ladon

a Denke kanulen ka masaya la. An ye kunmaboli sɔɔ ale de la, jurumuw yafa kɔni. -Kolosekaw 1.12-14

U be donkili kura da ko: "E de ka kan ni o kitabu mineli ye ka a taamashyenw wuli, katuguni i fagara, i ye mɔgo dɔw kunmabo Ala ye ni i joli ye, ka bo bɔnsɔnw beɛ ni kanw beɛ ni mɔgow beɛ ani siyaw beɛ la." -Jirali 5.9

...Taama kanuya la, i ko Krisita fana ye an kanu ka a yere di an kosɔn ka ke sonni fen ni saraka ye Ala ye, suma diyalan puman. -Efesekaw 5.2

10 Yafali be soro Krisita joli la

Janko jo dilen ko an ma Yesu joli barika la, an na kisi Ala ka diminya ma ale barika la.

-Romekaw 5.9

“Sabu nin ye ne joli ye, Ala ka layidu sigili joli. A bonna mago caman ka jurumuw yafa kama.”

-Matiyu 26.28

K'a masoro aw b'a don ko aw ma kunmabo ni fen tolitaw ye, i ko wari ni sanu, ka bo aw taama cogo fufafu la, aw kalanna o min na aw faw fe. Nka aw kunmabara ni Krisita joli ye, o ka fisa fen bee ye. Ale kera i ko sagaden, no si t'a la, nogo yoro t'a la -1 Piere 1.18, 19

Nka ni an be taama kene la, i ko Ala yere be kene la cogo min na, an ye jengonw ye, a Denke Yesu joli be an saniya jurumuw bee ma.

-1 Yuhana 1.7

Nka Krisita joli be saniyali ke ka temen o kan kosebe! A y'a yere di Ala ma saraka fipentan ye, badaa Ni barika la. Ale joli na an dusukunw saniya kewale salenw ma, walisa an ka baara ke Ala penama ye.

-Heburuw 9.14

An be pagali kosebe Ala la an Matigi Yesu Krisita barika la, o min ye an ni Ala ce ben sisan.

-Romekaw 5.11

Kisili be soro dannaya de fe, Krisita la

11

Aw kisilen be neema de barika la dannaya fe, o ma bo aw yerew la de, Ala ka nilifen don. O te kewalew no ye, walisa mago si kana a yere bonya.

-Efesekaw 2.8, 9

Jo dira an ma dannaya barika la. O de koson here donna an ni Ala ce an Matigi Yesu Krisita barika la.

-Romekaw 5.1

“Da Matigi Yesu la, i na kisi...”

-Kewalew 16.31

K'a masoro min bangeri Ala fe, o be se soro dije kan. Se min be soro dije kan, o ye nin de ye, an ka dannaya.

-1 Yuhana 5.4

K'a masoro Krisita Yesu la, bolokoli wo, bolokobaliya wo, nafa te o si la. Dannaya min be baara ke kanuya barika la, nafa be o de la.

-Galasikaw 5.6

U y'a jininka ko: “An ka kan ka mun ke walisa ka Ala sago ke? Yesu ye u jaabi ko: “Ala sago ye nin de ye, ko Ala ye min ci, aw ka da o la.”

-Yuhana 6.28, 29

Nka nin kow sebenna walisa aw ka da a la ko Yesu ye Krisita ye, Ala Denke, ani walisa aw ka penamaya soro ale tgo la o dannaya fe.

-Yuhana 20.31

12 Ala ka Makari

An Matigi Yesu Krisita Fa Ala ka tanu, o min ye makari Fa ni dusu saaloli bee tigi Ala ye.

-2 Korentekaw 1.3

Ala were jumen be tilenbaliya kow yafa ka pine a ka magow to tolenw ka jurumu ko, i ko e? Matigi diminnen tena to badaa k'a masoro makari ka di a ye haali.

-Mise 7.18

K'a masoro i ka jumaya yelenna fo sankolo la, i ka kantigiya sera fo sankabaw ma.

-Zaburuw 108.5

Matigi ka makariba koson, an ma halaki ka ban, a ma a ka hincaba mabo an na fewu. Olu be kura-

ya sagoma o sagoma. A ka kantigiya te ban abada.

-Jeremi ka majumatokan 3.22, 23

A be makari min ke a pesiranbaaw la, o ka bon, o be sankolo ni dugukolo ce janya bo. Nka Matigi ka jumaya be to a pesiranbaaw kan, tuma bee ni waati bee la. A ka tilennenya be to u denw ta denw kan.

-Zaburuw 103.11, 17

An yerew ye kewale puman minnu ke, olu no te de, a yere ka makari no don, o kera bange ko kura koli ani Ni Senu ka kurayali fe.

-Tite 3.5

Ala be an wele ka na a ma

13

Ayiwa Matigi ko: “Aw ka na, an ka jagon faamu. Hali ni aw ka jurumuw bilenna kosebe, u na jeya i ko neje. Hali ni u bilenna fo ka fin, u na jeya i ko sagasi jeman.”

-Esayi 1.18

Yesu ye o ye minke, a diminna. A y'a fo a ka kalandenw ye ko: “A y'a to denmisenw ka na ne ma, aw kana u bali, katuguni Ala ka masaya ye olu bagonkow de ta ye.”

-Marka 10.14

Ni Senu ni karonmuso b'a fo ko: “Na!” Min b'a men, o k'a fo fana

ko: “Na!” Minnogo be min na, o ka na. Min b'a fe, o ka penamaya ji min gansan.

-Jirali 22.17

Minnogotow, aw bee ka na ji boyi da la. Wari te minnu fe, a' ye na sanni ke ka dumuni ke. A' ye na diwen ni nono san ni wari te, songo t'a la.

-Esayi 55.1

Seli laban don na, seli donba koni, Yesu y'i jo jama cema ka peren ko: “Minnogo be min na, o ka na ne ma k'i min.”

-Yuhana 7.37

“A' ye na ne ma, aw minnu bee segennen be, ni aw doninen be, ne na lafiya di aw ma.”

-Matiyu 11.28

14 Mago bee te Ala den ye

Ala denw ni Sitane denw be don ka bo jagon na nin de la: Min te to ka tilennenya kow ke, o ma bo Ala la, ani min te a balima kanu fana.

-1 Yuhana 3.10

Ala Ni Senu be minnu pemine, olu bee ye Ala denw ye. Aw ye Ni min soro, o te jonya ni ye, fo aw ka siran tun, nka aw ye denya Ni soro. O de barika la, an be peren ko: “Aba, an Fa!”

-Romekaw 8.14, 15

Walisa aw ka ke jalakibali jelenw ye, Ala den jalakibaliw, mago tulo gelenw cema, k'a soro aw

be yeelen bo u cema i ko lanpa be yeelen bo dije la cogo min na.

-Filipekaw 2.15

O de koson Matigi ko: “A' ye bo u cema ka fara u la. Aw kana maga fen saniyabali si la. Ni aw ye o ke, ne na son aw ma. Ne na ke aw fa ye, aw na ke ne denkw ni ne denmusow ye. Matigi Sebaaya-beetigi ye o fo.”

-2 Korentekaw 6.17, 18

O bee n'a ta, minnu sonna a ma ka da a la, a ye fanga di olu bee ma ka ke Ala denw ye.

-Yuhana 1.12

Ala be kuma minnu fo doloko la

15

Farisogo ka kewalew jirala, olu file: jatoya, nagonlenya, kakalaya, boli batoli, subaaya, juguya, sosoli, kele, keleya, diminya, bila jagon na kow, farali, kan tilali, koniya, dolotoya ni ko kolonya ani olu bagonkow. Ne be aw lasomi i ko ne tun y'a fo aw ye ka ban cogo min na ko minnu be o kow ke, olu tena don Ala ka masaya la fewu.

-Galasikaw 5.19-21

Ni diwen ne bilennen be kanga jifilen konon, ni a be furufuru tuma min na, i kana a file. A laban na, a be mago cin i ko sa, ka sagoli ke i ko sa jugu

-Ntalenw 23.31, 32

An ka taama sebeya la i ko tilefela cogo. An ka an yerew tanga juguya ni dolotoya ni jatoya ni kakalaya ni kelew ni keleya ma. Aw ka Matigi Yesu Krisita don aw kan na i ko doloki. Aw kana aw farisogo nege kow jessigi.

-Romekaw 13.13, 14

Mago minnu be soli ka wuli ka taa minnifen farinma min ka men u ne na su fe ka u penamini, bone be olu ye.

-Esayi 5.11

Dolo ye mafipeya fen ye, minnifen farinma be balawu lawuli, mago o mago be a caman min, o ye hakilintan ye.

-Ntalenw 20.1

Yesu y'a jaabi ko: "I ka i Matigi Ala kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ani i ni bɛɛ ni i hakili bɛɛ. O ye ci fɔlen fɔɔfɔɔ ni ciw bɛɛ la belebele de ye. A filanan bɔlen be o fe ko, i ka i mɔgo jɔgon kanu i ko i yere." -Matiyu 22:37-39

Yesu taato sira fe, ce dɔ bolila ka i jɔngiri a kɔrɔ, k'a jɔninka ko: "Karamɔgo juman, ne ka kan ka mun ke walisa ne ka jɛnamaya banbali sɔrɔ?" Yesu y'a fɔ a ye ko: "Mun na i be ne wele juman? Juman si te, Ala kelen kɔ. I be ci fɔlenw dɔn ko: 'I kana mɔgo faga. I kana jatɔya ke. I kana sonyali ke.

I kana nkalon da i mɔgo jɔgon na. I kana mɔgo si tɔjɔ. I ka i fa ni i ba bonya." O ce ko: "Karamɔgo, ne ye o ci fɔlenw bɛɛ mara kabini ne denmisenma." Yesu y'a mafile ni kanuya ye k'a fɔ a ye ko: "Fɛn kelen b'i je. Taa i bolofɛnw bɛɛ feere ka o wari di faantanw ma. O tuma la, i na nafoloba sɔrɔ sankolo la. O kɔ, na tugu ne la." O ce jɛ kumuna o kuma kosɔn. A jɛnasisilen taara k'a masɔrɔ nafoloba tun b'a fe. -Marka 10:17-22

Sira dɔ tilennɛn be mɔgo jɛ na, nka o laban ye saya sira ye. -Ntalɛnw 16:25

Aw kana aw yerew lafili. Mɔgo te yeɛ bɔ Ala ma. Mɔgo mana fɛn o fɛn dan, a be o de suman tige. -Galasikaw 6.7

Denmisenw, mɔgo si kana aw lafili. Min be to ka tilennɛnya kow ke, o tilennɛn be i ko Krisita yere tilennɛn be cogo min na. Min be to ka jurumu ke, o bɔra Sitane de la, katuguni Sitane be jurumu ke kabini fɔɔfɔɔ. -1 Yuhana 3.7, 8

Aw m'a dɔn ko kojugukɛlaw tena Ala ka masaya sɔrɔ wa? Aw kana aw yerew lafili. Kakalaw wo, bolisonnaw wo, jatɔw wo, cɛjɔgon jɔninaw wo, sonyalikɛlaw wo,

wasabaliw wo, dɔɔɔtɔw wo, nenilikɛlaw wo, binkannikɛlaw wo, olu si tena Ala ka masaya sɔrɔ. -1 Kɔrentekaw 6.9, 10

Aw kana to mɔgow ka aw lafili ni kuma fu ye, k'a masɔrɔ o kow de b'a to Ala ka diminya be se kan bilali denw ma. -Efesekaw 5.6

Aw ka ke Ala ka kuma kebaaw ye, aw kana ke a menbaaw ye dɔrɔn, ka aw yerew lafili. -Yakuba 1.22

"Mɔgo caman bɛna na ne tɔgo la k'a fɔ ko u yerew ye Krisita de ye. U na mɔgo caman lafili." -Matiyu 24.5

Jurumu donna dɛje la mɔgo kelen barika la, saya fana donna jurumu barika la. Saya sera Hadamadenw bɛɛ ma ten, k'a masɔrɔ u bɛɛ ye jurumu ke. -Romekaw 5.12

Nege dun mana kɔnɔ ta, a be jurumu bange. Ni jurumu kɔgɔra, a be saya bange. -Yakuba 1.15

Farisogo kow miirili ye saya de ye nka Ni Senu ko miirili ye jɛnamaya ni here de ye: Farisogo kow miirili ye Ala juguya ye, sabu a kololen te Ala ka sariya ye. A te se ka o ke fana. -Romekaw 8.6, 7

"Mɔgo min be jurumu ke, o de na sa. Fa ka tilɛnbaliya doni tena

da a denke kan, denke ka tilɛnbaliya doni tena da a fa kan. Mɔgo tilennɛn ka tilennɛnya na jate a yere kun. Mɔgo jugu ka juguya na da a yere kun." -Ezekiel 18.20

"'Nka an ka kan ka jɔgali ka an jɛnaje, k'a masɔrɔ i dɔgoke min file nin ye, o salɛn tun be, a jɛnamayara. A tun tununna, a yera.'" -Luka 15.32

Tilennɛnya be mɔgo jɛnamaya, nka mɔgo min be tugu ko jugu nɔfe, o be taa saya la. -Ntalɛnw 11.19

Jurumu sara ye saya ye. -Romekaw 6:23

A kununni ka bɔ suw cɛma, o y'a jira ko Ala Denke don ka keje ni senuya Ni ye, ko sebaayaba b'a fe, Yesu Krisita an Matigi. -Romekaw 1.4

O kumaw fɔlen kɔ, a perenna ni kanba ye ko: "Lazare, bɔ kenɛma." Su bɔra, a senw ni a bolow melekelɛn tun don ni fini ye, kunnasiri tun be a jɛda la. Yesu y'a fɔ u ye ko: "A' y'a foni, k'a bila ka taa." -Yuhana 11.43, 44

"Ne Fa be ne kanu, katuguni be ne ni di walisa k'a ta ko kura. Mɔgo si te ne ni mine ne la, nka ne

yere b'a di. Se be ne ye ka ne ni di, se be ne ye ka ta ko kura. O ci de fɔra ne ye ne Fa fe." -Yuhana 10.17, 18

A gerɛla u la k'a bolo da su talan kan, su tabaaw y'u jɔ. Yesu ko: "Kamalen, ne b'a fɔ i ye, wuli!" A wulila k'i sigi ka kuma damine. -Luka 7.14, 15

"Ne jɛnama don, ne tun sara, a file, ne jɛnama be to badaabadaa. Saya ni Hadesi konnɛgew be ne bolo." -Jirali 1.18

An jugu min na ban fɛn bɛɛ kɔ, o ye saya de ye. -1 Kɔrentekaw 15.26

Matigi ko, ... 'I kana batofɛn were si ke i fe ne kɔ.

'I kana ja desenen si dila i yere ye, wala fɛn si bisigi, sankolola fɛn wo, dugukolo kan fɛn wo, dugukolo jukɔrɔ ji la fɛn wo. I kana i biri u kɔrɔ, i kana baara ke u ye....

'I kana Matigi i ka Ala tɔgo fɔ fu, k'a masɔrɔ min be Matigi tɔgo fɔ fu, Matigi tena o tigi jalakibali to.

'I hakili to lafiɛne don na k'a sariya, i ko Matigi i ka Ala y'a fɔ i ye cogo min na. I ka baara ke tile wɔrɔ kɔnɔ ka i ka baara bɛɛ ke.

'I ka i fa ni i ba bonya, i ko Matigi i ka Ala y'a fɔ i ye cogo min na....

'I kana mɔgo faga.
'I kana jatɔya ke.
'I kana sonyali ke.
'I kana nkalon da i mɔgo jɔgon na.

'I jɛ kana bɔ i mɔgo jɔgon muso fe. I jɛ kana bɔ i mɔgo jɔgon ka so fe, wala a ka foro, wala a ka jɔnke, wala a ka jɔnmuso, wala a ka misi, wala a ka fali fe. I jɛ kana bɔ i mɔgo jɔgon ka fɛn si fe.' - Duterɔnɔme 5.7-21

"K'a masɔrɔ Ala jɛw yeɛɛɛɛ don ka mɔgo file, a be mɔgo senda kow bɛɛ kɔɔsi. Dibi wala saya suma te yen ka ke tilɛnbaliya kebaaw dogo yɔrɔ ye." -Job 34.21, 22

"Mɔgo dɔ be se ka i dogo yɔrɔ dɔ la ni ne te a ye wa? Yala ne te sankolo ni dugukolo fa wa?" Matigi ko ten. -Jeremi 23.24

Ne na taa min ka mabo i la, ne na boli ka taa min, ni i te yen? Ni ne yeɛɛɛɛɛ sankolo la, i be yen, ni ne ye ne da kaburu kɔnɔ, a file, i be yen. Dibi te ye i jɛ na, su be yeelen bɔ i ko tile, su ni kene ka kan i jɛ na. -Zaburuw 139.7, 8, 12

Matigi jɛ be yɔrɔ bɛɛ ka mɔgo juguw ni mɔgo jumanw kɔɔsi. -Ntalɛnw 15:3

Dafɛn si dogolen te Ala ma. An ka kan ka an ka kɔjɛw fɔ min ye, fɛn bɛɛ lankolon don, u dayɛɛɛɛɛɛɛ be o jɛ kɔrɔ. -Heburuw 4.13

"Fɛn si dogolen te min tena bɔ kene kan. Gundo si te ni a tena dɔn." -Luka 8.17

A b'a fe u ka Ala jɛni, ni u mɔmoli ketɔ be se ka a sɔrɔ, hali k'a sɔrɔ a yɔrɔ man jan an si la. -Kewalew 17.27

22 Ala nesiranbaliw na tɔɔɔ sɔɔɔ abada

“Mɔgɔ Denke na a ka melekew ci. Fɛn o fɛn be mɔgɔ kunnatiɛ ani minnu be ko juguw ke, melekew na olu labɔ a ka masaya la. U na olu fili gantugu tasuma la, u na kasi k’u pinw nimi yen.”

–Matiyu 13.41, 42

Mɔgɔ juguw be taa lahara, ani siya minnu beɛ be jine Ala kɔ.

–Zaburuw 9.18

“Olu na taa tɔɔɔ banbali la, mɔgɔ tilennenw na taa penamaya banbali la.”

–Matiyu 25.46

Nka sankolo ni dugukolo sisanlama maralen be halakili

kama ni tasuma ye Ala ka o kuma kelen barika la. Kiri na tige Ala nesiranbaliw kan ka u halaki don min na, u maralen be o don kama.

–2 Piere 3.7

Olu ka tɔɔɔ na ke halakili banbali ye. U na gen ka bɔ Matigi ni a ka sebaaya nɔɔɔ kɔɔɔ a na tuma la.

–2 Tesalonikekaw 1.9

“Ni i bolo wala i sen be ke sababu ye ka jurumu lase i ma, a tige ka a fili. I sen kelen tigi wala i bolo kelen tigi ka don penamaya la, o ka fisa i ma i sen fila tigi ni i bolo fila tigi fililen ye tasuma banbali la.”

–Matiyu 18.8

Laban don na, kiri na tige 23

K’a masɔɔ a ye don dɔ sigi, a na kiri tige diɛ beɛ kan ni tilennenya ye a ka ce penatɔmɔlen bolo. A ye taamashyen jelen ke o la mɔgɔw beɛ ye, katuguni a y’a lakunun ka bɔ suw cema.”

–Kewalew 17.31

O beɛ b’a jira ko Matigi be se ka Ala nesiranbaaw tila kɔɔɔbɔli la, ka kojugukelaw mara kiri don ɛ tɔɔɔ kama.

–2 Piere 2.9

Ne ye suw beɛ ye, kunbabaw ni dɔgɔmanninw, u jɔlen be masasilan ɛ kɔɔɔ. Kitabuw dayelela, kitabu wɛɛ dayelela, o ye penamaya kitabu ye. Kiri tigera suw kan ka keɛɛ ni u ka kewalew ye.

–Jirali 20.12

Kanuya be dafa an fe nin de la, walisa an ja ka geleya kiri tige don na, katuguni ale be cogo min na, an fana be diɛ la o cogo de la.

–1 Yuhana 4.17

A latigera ko mɔgɔw ka sa siɛ kelenpe. O kɔ, kiri na tige.

–Heburuw 9.27

Katuguni wajibi don an beɛ ka jo Krisita ɛ kɔɔɔ a ka kiri tige yɔɔɔ la, walisa mɔgɔw beɛ kelenkelen ye min ke k’a to farikolo la, ko numan wo, ko jugu wo, a ka o sara sɔɔɔ.

–2 Kɔrentekaw 5.10

O cogo la an beɛ kelenkelen na an yerew ka kojew jate Ala ɛ kɔɔɔ.

–Romekaw 14:12

24 Yesu Krisita ka neema

Nka o hake ko ni Ala ka nilifen te cogo kelen na. Ni mɔgɔ kelen ka hake y’a to mɔgɔ caman sara, a jelen don ko Ala ka neema ni nilifen min be bɔ mɔgɔ kelen ka neema la, Yesu Krisita kɔni, olu jigina mɔgɔ caman kan ka caya ka temen o hake ko kan.

–Romekaw 5.15

O de kosɔn, a te ke ka keɛɛ ni mɔgɔ sago ye wala a boli cogo. A be ke ka keɛɛ ni makarikela Ala sago ye.

–Romekaw 9.16

“Ala be kuncɛbaaw keɛ, nka a be neema di yeremajiginlenw ma.”

–1 Piere 5.5

K’a masɔɔ aw be an Matigi Yesu Krisita ka neema dɔn, ko ale

tun ye fentigi ye, nka a y’a yere ke faantan ye aw kosɔn, walisa aw ka fentigiya a ka faantanya fe.

–2 Kɔrentekaw 8.9

Hakew cayara yɔɔɔ min na, Ala ka neema cayara yen ka temen o kan kosebe, walisa jurumu ye kuntigiya ke saya barika la cogo min na, o cogo la Ala ka neema ka kuntigiya ke tilennenya barika la penamaya banbali kama, Yesu Krisita an Matigi barika la.

–Romekaw 5.20b, 21

Cidenw tun be seereya ke Matigi Yesu kununni ko la ni sebaayaba ye. Neemaba tun be u beɛ kan.

–Kewalew 4.33

Nimisili 25

“Ne b’a fɔ aw ye ko ayi dere, nka ni aw ma nimisa aw ka jurumuw la, aw beɛ na halaki ten.”

–Luka 13.3

A tun be welewele da ko: “A’ ye nimisa aw ka jurumuw la, katuguni sankolo masaya surunyara.”

–Matiyu 3.2

Piere y’a fɔ u ye ko: “A’ ye nimisa aw ka jurumuw la, aw beɛ kelenkelen ka batise Yesu Krisita tɔgɔ la, walisa aw ka jurumuw yafa sɔɔɔ. Ala na Ni Senu di aw ma. O de y’a to a’ ye nimisa aw ka jurumuw la ka segin Ala ma walisa aw ka jurumuw ka jɔsi ka bɔ yen,

walisa Matigi ka dususuma waati di aw ma.”

–Kewalew 2.38; 3.19, 20

“Aw ye sariya tiɛ ko minnu ke ka aw yerew jalaki, a’ ye olu fili yɔɔɔ jan.”

–Ezekiel 18.31

Mɔgɔ min be a ka hakew dogo, o ka ketaw te ɛ, nka min be i jo u la ka u dabila, makari na ke o la.

–Ntalenw 28.13

K’a masɔɔ penasisi min be ben Ala sago ma, o de b’a to mɔgɔ be kɔsegin k’a cogo yeɛma ka kisili sɔɔɔ, a te nimisa o la, nka diɛ ka penasisi be na ni saya ye.

–2 Kɔrentekaw 7.10

26 Jurumu yafali

“Ni mɔgɔ jugu yeɛmana ka a ka jurumu dabila, ni a ye ne ka ko latigelenw sira taama ka tiɛ fɔ ka tilennenya kow ke, siga t’a la a penama na to, a tena sa.”

–Ezekiel 18.21

Mɔgɔ jugu ka a ka sira jugu bila, mɔgɔ tilenbali ka a ka miirili juguw bila. A ka kɔsegin Matigi, an ka Ala ma, o na makari a la, k’a masɔɔ ale be yafali ke ka caya.

–Esayi 55.7

“Ko waajuli na ke a tɔgɔ la siyaw beɛ cema k’a damine Jerusalem, ko mɔgɔw ka nimisa u ka jurumuw la walisa u ka jurumu yafa sɔɔɔ.”

–Luka 24.47

“Balimaw, aw k’a dɔn ko jurumu yafa ko be fɔ aw ye Yesu la. Ala y’a kɔɔɔta k’a sigi a kinin fe ka a ke Masake ni Kisibaa ye, walisa Israel ka se ka nimisa ka jurumu yafa sɔɔɔ.”

–Kewalew 13.38; 5.31

“Ne jɔlen file da la ka da kɔnkɔn. Ni mɔgɔ dɔ ye ne kan men ka da yeɛ ne ye, ne na don o yɔɔɔ ka dumuni ke o fe, a na dumuni ke ne fe.”

–Jirali 3.20

Yesu ye o mɔgɔw ka dannaya ye minke, a y’a fɔ ce fanfilasalen ye ko: “Ne denke, i ka jurumu yafara i ma.”

–Marka 2.5

Farali diɛ ko la 27

Ala ka neema y’i jira mɔgɔw beɛ kisili kosɔn. O neema be an kalan ko an ka ban Ala nesiranbaliya ni nin diɛ nege juguw ma, ka taama nin waati la ni hakili sigilen ni tilennenya ni Ala nesiran ye.

–Tite 2.11, 12

A’ ye miiri sanfe fenw na, aw kana miiri dugukolo kan fenw na.

–Kolosekaw 3.2

Aw kana diɛ kanu, aw kana diɛ kɔnɔ fenw kanu. Ni mɔgɔ dɔ be diɛ kanu, Fa Ala kanuya te o tigi kɔnɔ fewu. Katuguni fen minnu

beɛ be diɛ la, farisogo nege, ɛ nege, ani diɛ ka yerejiranciya, olu si te bɔ Fa Ala la, u be bɔ diɛ de la.

–1 Yuhana 2.15, 16

Aw ni dibi la kewale nafantanw kana je, nka aw ka u kɔɔɔfɔ yere.

–Efesekaw 5.11

Jatɔw! Aw m’a dɔn ko diɛ teriya ye Ala juguya de ye wa? Min b’a fe ka ke diɛ teri ye, o be a yere ke Ala jugu de ye.

–Yakuba 4.4

“Aw ka aw ko ka aw saniya. Aw ka aw ka kewale juguw bɔ ne ɛ kɔɔɔ ka ko jugu keli dabila.”

–Esayi 1.16

“Ne na dusukun kura di aw ma ka ni kura don aw la. Dusukun gellen min be aw kono i ko kabakurun, ne na o bo yen ka dusukun juman di aw ma.” -Ezekiel 36.26

Aw y'a don ko Krisita tilennen don, o de koson, aw ka kan k'a don ko mago o mago be tilennyenya kow ke, o bangerale ale de fe. An y'a don ko mago o mago bangerale Ala fe, o si te to ka jurumu ke, katuguni Ala Denke be o mara, Sitane te maga a la. -1 Yuhana 2.29; 5.18

Aw bilara aw dan na ka ke Ala ka senumaw ye, aw jatera tilennenw

ye Matigi Yesu Krisita togo la ani an ka Ala Ni barika la. -1 Korintekaw 6.11

Yesu y'a jaabi ko: “Tipe tipe la ne b'a fo i ye ko: Ni mago ma bange ko kura, a te se ka Ala ka masaya ye.” -Yuhana 3.3

O de y'a to ni mago do be Krisita la, a kera dafen kura ye. Fen korow temenna. A file, fen bee kera kura ye. -2 Korintekaw 5.17

K'a masoro aw bangerale ko kura, nka o ma ke ni si tolita ye, fo si tolibaldi, Ala ka kuma jenuma banbali barika la. -1 Pierre 1.23

A ye an lakunun jagon fe fana ka an sigi jagon fe sankolo yorow la Krisita Yesu la. -Efesekaw 2.6

Krisita yere ye an ka jurumuw ta a farikolo la gengenjiri kan, walisa an ka ke salenw ye jurumu ta fan fe, ka jenumaya tilennyenya kama. Aw keneyara a gosili now fe. -1 Pierre 2.24

Ayiwa ni aw ni Krisita kununna jagon fe, aw ka to ka sanfe fenw jini, Krisita sigilen be Ala kinin fe yen. A' ye miiri sanfe fenw na, aw kana miiri dugukolo kan fenw na. Aw sara, aw ka jenumaya ni Krisita dogolen be jagon fe Ala fe.

Krisita ye aw ka jenumaya ye. Ni a y'i jira tuma min na, aw ni ale na jira jagon fe now la. -Kolosekaw 3.1-4

Minnu ye Krisita Yesu taw ye, o-lu ye farisogo ni a negela kow ni a sagola kow gengen jiri la ka u faga. An jenuma don Ni Senu barika la, o de koson an ka taama Ni Senu barika la. -Galasikaw 5.24, 25

An minnu sara jurumu ta fan fe, an na to ka jurumu ke cogo di? O cogo la aw fana ka aw yerew jate suw ye jurumu ta fan fe, ka aw jate jenumaw ye Ala ta fan fe Krisita Yesu la. -Romekaw 6.2, 11

Min ye dannu ke a farisogo ye, o na tolilenya sorow ka bo farisogo la. Min ye dannu ke Ni Senu ye, o na jenumaya banbali suman tige ka bo Ni Senu fe. -Galasikaw 6:8

“Musa ye nsiranenge sa korota jiri la kungokolon konow cogo min na, wajibi don Mago Denke ka korota ten de, walisa mago o mago dara a la, o ka jenumaya banbali sorow.” -Yuhana 3.14, 15

“Jenumaya banbali ye nin de ye ko, u be e don ko i ye Ala sebe kelenge ye, ka Yesu Krisita don, i ye o min ci.” -Yuhana 17.3

Min dara a Denke la, jenumaya banbali be o tigi fe. Min te son ka

Denke kan mine, o tena jenumaya sorow, nka Ala ka diminya tolen be o kan. -Yuhana 3:36

Ala ka nilifen ye jenumaya banbali de ye Yesu Krisita an Matigi la. -Romekaw 6.23

“Tipe tipe la ne b'a fo aw ye ko: Min ye ne ka kumaw lamena ka da ne cibaa la, jenumaya banbali be o tigi fe. O sen te kiri la, nka a bora saya la ka don jenumaya la.” -Yuhana 5.24

An Kisibaa Krisita Yesu ye o neema jira sisan, katuguni ale de ye saya barika ban, ka jenumaya ni tolibaldiya jira kene kan Kibaru Duman fe. -2 Timote 1.10

Ala Ni ka seereya ani an ni ka seereya be ben jagon ma ko an ye Ala denw ye. -Romekaw 8.16

O seereya file nin ye, ko Ala ye jenumaya banbali di an ma, o jenumaya be sorow a Denke la. O Denke be min fe, jenumaya be o fe. Ala Denke te min fe, jenumaya te o fe fewu. Aw minnu dara Ala Denke togo la, ne be nin kow seben ka ci aw ma. -1 Yuhana 5.11-13a

“Ne ka ci folenw be min konow ni a be u ke, o de be ne kanu. Min be ne kanu, ne Fa na o kanu, ne fana na o kanu, ka ne yere jira a la.” -Yuhana 14.21

Tilennyenya na here bange, tilennyenya den na ke lafiya ni mara kopuman ye tuma bee.” -Esayi 32.17

Aw ye Ala denkw ye, o de koson Ala ye a Denke Ni ci ka na don an dusukunw na. O Ni be peren ko: “Aba, an Fa.” -Galasikaw 4.6

Nin de y'a to an b'a don ko an tolen be ale la ani ale tolen be an na, katuguni a ye a Ni do di an ma. -1 Yuhana 4.13

Ni an be a ka ci folenw mara, an b'a don o de la ko an be ale don. -1 Yuhana 2.3

“Nka sisan, ne be taa i fe, ne be nin kow fo ka ne to dipe la folo, walisa ne ka pagali dafalen ka sorow u konow.” -Yuhana 17.13

K'a masoro Ala ka masaya te dumuni ni minni ko ye, fo tilennyenya ni dususuma ni pagali Ni Senu barika la. -Romekaw 14.17

“Aw pagalilen na ji bo kisili kolonw konow.” -Esayi 12.3

Ne ni Krisita gengenna jiri la jagon fe. Ne jenuma don, ne yere te mene, Krisita de be jenumaya ne konow. Ne be jenumaya min na sisan, ne be taama o la Ala Denke

dannaya barika la. Ale de ye ne kanu k'a yere di ne koson. -Galasikaw 2.20

“Ne ye o kow fo aw ye walisa ne ka pagali ka ke aw konow, ani aw ka pagali ka dafa.” -Yuhana 15.11

I na jenumaya sira jira ne la. Ne falen be pagali la i ne korow, nisondiya kow be i kinin fe badaa. -Zaburuw 16.11

Aw ma ale ye folo, o bee n'a ta aw b'a kanu. Hali ni aw jaw t'a la sisan, aw dalen be a la. O de koson aw be pagali ni pagaliba nowoma ye, o dan te se ka fo. -1 Pierre 1.8

“Nka ni aw ma Matigi kan mine, ni aw jengena ka mabo a ka ci folen la, Matigi bolo na aw kele i ko a ye aw benbaw kele cogo min na.” -1 Samuel 12.15

Aw be aw yerew don min bolo ka ke o ka jon ye ka o kan mine, aw be min kan mine, aw m'a don ko aw ye o tigi ka jon ye wa? Ni jurumu ka jonya don, o laban ye saya ye. Ni kan minli ta don, o laban ye tilennyenya de ye. -Romekaw 6.16

Ka lafiya di aw ma an fe, aw minnu tawolen be. O na ke ni Matigi Yesu y'i jira ka bo sankolo la ni a ka sebaaya melekwani tasu-

ma manaba ye tuma min na, ka hake bo Ala donbaliw ni an Matigi Yesu Kibaru Duman kan minebaliw la. Olu ka taworo na ke halakili banbali ye. U na gen ka bo Matigi ni a ka sebaaya noworo korow a na tuma la. -2 Tesalonikaw 1.7-9

“A file, ne be duba ni danga bila aw ne korow bi. Ne be Matigi aw ka Ala ka ci minnu fo aw ye bi, ni aw ye olu mara, aw na duba sorow. Nka ni aw ma Matigi aw ka Ala ka ciw mara... aw na danga sorow.” -Duteronomi 10.26-28

Ala ka Kibaru Duman kan minebaliw laban na ke di? -1 Pierre 4.17

34 K'i jo Krisita la i da la, o ye wajibi ye

Ani nenkunj be ka jo a la ko Yesu Krisita ye Matigi ye. O na nɔɔɔ da Fa Ala kan.

-Filipekaw 2.11

“Mɔɔɔ o mɔɔɔ mana jo a la mɔɔɔ ɲe na ko a ye ne ta ye, ne fana na jo a la ne sankolola Fa ɲe kɔɔ ko o tigi ye ne ta ye. Nka min be i dalace ne la mɔɔɔ ɲe na, ne fana na ne dalace o tigi la ne sankolola Fa ɲe kɔɔɔ.”

-Matiyu 10.32, 33

Mɔɔɔ o mɔɔɔ b'a fo ko Yesu ye Ala Denke ye, Ala tolen be o la, o fana tolen be Ala la.

-1 Yuhana 4.15

Ni i be i jo a la i da la ko Yesu ye Matigi ye, ka da a la fana i dusu la ko Ala y'a lakunun ka bɔ suw cema, i na kisi. K'a masɔɔ mɔɔɔ be dan-naya ke a dusukun na ka tilenne-nya sɔɔɔ, a b'i jo a la a da la ka kisi sɔɔɔ.

-Romekaw 10.9, 10

Min be ban Denke la, o be ban a Fa fana la. Min be sɔn Denke ma, o be sɔn a Fa fana ma.

“Ni mɔɔɔ min maloyara ne ni ne ka kumaw ma, Mɔɔɔ Denke na maloya o tigi ma, ni a nana ni a ye-re nɔɔɔɔ ye tuma min na, ani a Fa nɔɔɔɔ, ani meleke senumaw nɔɔɔɔ.”

-Luka 9.26

Sitanɛ — an juguba don 35

A' ye aw hakili sigi ka to aw ɲe na! K'a masɔɔ aw jugu Sitanɛ be yaalayaala i ko waraba konbotɔ. A be se ka min sɔɔ k'a dun, a be o de jini. Aw ka a kele ka aw sinsinnen to dannaya la.

-1 Piere 5.8, 9

O kɔ, Ni Senu ye Yesu ɲemine ka taa kungokolon kɔnɔ walisa Sitanɛ k'a kɔɔɔɔ. Nka Yesu ko: “Taa ka bɔ yan, Sitanɛ, katuguni a seben-nen be fana ko: ‘I ka i Matigi Ala bato ka baara ke o kelenpe ye.’” O kɔ, Sitanɛ taara. Meleke dɔw nana Yesu mago ɲe.

O be kɔ, a' ye aw barika bonya Matigi ni a ka sebaaya fangama la. A' ye Ala ka keleke minenw be

don aw la, walisa aw ka se ka jo ka Sitanɛ ka nanbaraw kunben.

-Efesekaw 6.10, 11

An ka keleke minenw te nin diɲe taw ye, nka minen barikamaw don Ala fe, ka kele kunben kogow ci.

-2 Kɔrentekaw 10.4

Ale [Sitanɛ] kera mɔɔɔfagala ye kabini fɔɔfɔɔ. A ma to tiɲe kan, katuguni tiɲe si t'a kɔnɔ... katuguni nkalontigela don, nkalon fa yere don.

-Yuhana 8.44

Ne ye o yafa... walisa Sitanɛ kana se sɔɔ an kan, k'a masɔɔ an be a ka ko ketaw kala ma.

-2 Kɔrentekaw 2.10b, 11

36 Se sɔɔɔli Sitanɛ kan

Denw ye kelen ye farisogo ni joli la cogo min na, Yesu yere fana kera u bɔɲɔɲɔnko ye ka niyɔɔ ta Hadamadenya la ten. A y'o ke walisa saya fanga be min bolo, Sitanɛ kɔni, a ka o fanga tiɲe ni a yere saya ye.

-Heburuw 2.14

Min be to ka jurumu ke, o bɔra Sitanɛ de la, katuguni Sitanɛ be jurumu ke kabini fɔɔfɔɔ. Ala Denke y'i jira nin de kosɔn, walisa a ka Sitanɛ ka kewalew tiɲe.

-1 Yuhana 3.8

“Ko a na ne ci olu ma walisa u ɲew ka ye le ka bɔ dibi la ka na keneyeelen na. U ka bɔ Sitanɛ bolo ka na Ala ma, walisa u ka jurumuw

yafa sɔɔɔ ka sigi yɔɔɔ sɔɔɔ dannabaaw cema, olu minnu saniyara u ka dannaya fe ale la.”

-Kewalew 26.18

Jɔni na an fara ka bɔ Krisita ka kanuya la? Bɔneba, wala ɲeni, wala mɔɔɔ ka tɔɔɔ, wala kɔngɔba, wala feere, wala siran kow wala fagali wa? Nka o kow be la, an temenna se sɔɔɔbaaw be kan an kanubaa barika la.

-Romekaw 8.35, 37

O de kosɔn, a' ye kolo Ala ye. A' ye jo Sitanɛ ɲe ka a kele, n'o kera, a na boli k'i mabɔ aw la. A' ye gere Ala la, ale fana na gere aw la.

-Yakuba 4.7, 8

Kanuya ye Yesu ka cidenw ka segesegeli ye 37

Hali ni ne be mɔɔɔ kanw ni meleke kanw fo, k'a sɔɔ kanuya te ne kɔnɔ, ne kumakan na ke i ko ntanan mankan wala weleninw.

-1 Kɔrentekaw 13.1

Nka Ni Senu den ye kanuya ye, ani ɲagali, here, muɲuli, hine, jumaya, dannamɔɔɔya, sabali, yere-mineli.

-Galasikaw 5.22, 23a

A y'a fo a ye a siɲe filanan la ko: “Yuhana denke Simɔn, i be ne kanu wa?” Piere y'a jaabi ko. “Owɔ, Matigi, i y'a don ko ne b'i kanu.” Yesu y'a fo a ye ko: “Ne ka sagaw kɔɔɔsi.”

-Yuhana 21.16

“Ni aw be ne kanu, aw na ne ka ci fɔlenw mara.”

-Yuhana 14.15

Ni mɔɔɔ dɔ y'a fo ko a be Ala kanu, k'a sɔɔ a be a balima koniya, o ye nkalontigela ye. Katuguni a ɲe be a balima min na, ni a te o kanu, a ɲe te Ala min na, a be se ka o kanu cogo di?

-1 Yuhana 4.20

“Ni aw be ɲɔɲɔn kanu, mɔɔɔ be n'a don o de fe ko aw ye ne ka kalandenw ye.”

-Yuhana 13.35

An y'a don ko an bɔra saya la ka don ɲenamaya la, katuguni an be balimaw kanu. Min te a balima kanu, o tolen be saya la.

-1 Yuhana 3.14

Ka Ala kanu, o ye nin de ye, ka a ka ci fɔlenw mara. A ka ci fɔlenw man gelen.

-1 Yuhana 5.3

38 Yesu Krisita su kununni

Yesu kununnen kɔ ka bɔ suw cema, dɔɔɔkun don fɔɔ sɔɔɔma da joona fe, a y'i jira Magadala Mariyama fɔɔ la. A tun ye jine wolonwula gen ka bɔ o de la.

-Marka 16.9

Ale donna kiri la fo ka sa an ka hakew kosɔn, a kununna an jo sɔɔɔli kosɔn.

-Romekaw 4.25

“Yesu ye ko minnu ke Yahutuw ka jamana la ani Jerusalem, an ye o kow be seerew ye. U y'a gengen jiri kan k'a faga. Ala y'a lakunun a tile sabanan don k'a to a k'i jira mɔɔɔ dɔw la. A ma i jira mɔɔɔ

be la, fo seere minnu ɲenatɔmlen tun be Ala fe ka kɔɔɔ, anw kɔni minnu ye dumuni ke ka minni ke a fe a kununnen kɔ ka bɔ suw cema.”

-Kewalew 10.39-41

O don kunɲɔɲɔn, Yesu ka kalandenw lajelen tun be so kɔnɔ ko kura, Tɔma tun be u fe yen. So daw sɔɔɔgɔlen tun don, nka Yesu nana k'i jo u cema k'a fo ko: “Here ka ke aw ye!” O kɔ, a y'a fo Tɔma ye ko: “I bolonkɔni don yan ka ne tegew file, i bolo mɔɔɔnɔɔ k'a da ne kere la. I ka fara dannabaliya la ka dannaya ke.” Tɔma y'a jaabi ko: “Ne Matigi ni ne ka Ala!”

-Yuhana 20.26-28

Su kununni — an jigi nɔɔɔɔma don 39

“Waati be na, o waati ye sisan de ye, mɔɔɔ salenw na Ala Denke kan men, a menbaaw na ɲenamaya. Aw kana kabakoya o la, katuguni waati be na, mɔɔɔ salen minnu be kaburuw kɔnɔ, olu n'a kan men. U na bɔ yen. Kɔɲumankelaw na kunun ɲenamaya kama, kojugukelaw na kunun kiri kama.”

-Yuhana 5.25b, 28, 29

Aw m'a don ko an minnu batisera Krisita Yesu la, ko an be batisera a saya de la wa? Ayiwa an ni ale su donna ɲɔɲɔn fe batiseli fe saya la, walisa Krisita kununna ka bɔ suw cema a Fa nɔɔɔɔ barika la

cogo min na, o cogo la an fana ka taama ɲenamaya kuraya la. Ni an ni ale kera kelen ye a saya bisigi la, a jelen don ko an ni ale na ke kelen ye a kununni fana bisigi la.

-Romekaw 6.3-5

Ni Krisita be aw la, hali ni aw farikolow salen don jurumu kosɔn, aw niw ɲenama don tilennenya kosɔn. Ala min ye Yesu lakunun ka bɔ suw cema, ni o Ni sigilen be aw kɔnɔ, ale min ye Krisita Yesu lakunun ka bɔ suw cema, o na aw farikolo sataw ɲenamaya a Ni barika la, o min sigilen be aw kɔnɔ.

-Romekaw 8.10, 11

40 Senumaya Matigi ta fan fe

“A [Ala] ye a je da a ka mɔgɔw kan ka u kunmabɔ... Ko a na an tila ka bɔ an juguw bolo, walisa an ja geleyalen ka baara ke ale ye, walisa an ka ke senumaw tilen-nenw ye a je kɔrɔ an si tilew bɛe la.” -Luka 1.68, 74, 75

O layiduw tara an ye, balima kanulenw. O de y'a to an ka an saniya farisogo nɔgɔlenya ani dusukun nɔgɔlenya bɛe ma, ka saniyali dafa ni Ala nesiran ye. -2 Kɔrentekaw 7.1

Ayiwa balimaw, aw ka kan ka taama cogo min na ka aw ko diya Ala ye, an ye aw kalan o la. Tije

don, aw be taama ten. Nka an be aw deli ka aw laadi Matigi Yesu tɔgɔ la ko aw ka jidi o la ka taa je. An ye ci minnu fɔ aw ye Matigi Yesu barika la, aw be olu don. Ala sago ye aw saniyali de ye, ko aw kana jatɔya ke. Aw bɛe kelen-kelen ka se ka a farikolo mine senuya ni bonyali la. Ala ma an wele nɔgɔlenya kama, fɔ saniyali. -1 Tesalonikekaw 4.1-4, 7

Nka aw ka ke senumaw ye aw taama cogo bɛe la i ko aw welebaa Ala ka senu cogo min na, k'a masɔrɔ a sebennen be Kitabu la ko: “Aw ka ke senumaw ye, katuguni ne ka senu.” -1 Piere 1.15, 16

Senumaya Matigi ta fan fe 41

O de kosɔn Yesu fana tɔrɔla ka sa dugu kɔfe, walisa a ka mɔgɔw saniya ni a yere joli ye. -Heburuw 13.12

Ala ye an penatɔmɔ Krisita la sani dije ka da, walisa an ka ke senumaw ni jalakibaliw ye ale je kɔrɔ... Ka jogo kura don aw la, o min dara Ala bisigi la, tije ka tilenneya ni a ka senumaya la. -Efesekaw 1.4; 4.24

Siraba na ke yen, o sira na wele ko “Senuya sira.” Mɔgɔ nɔgɔlen si tena temen o sira fe, fɔ mɔgɔ saniyalenw dama. Mɔgɔ minnu be taama o sira fe, hali ni hakilintanw don, u tena fili. -Esayi 35.8

Ni an b'an jɔ an ka jurumuw la, ale ye kantigi ye, a tilennen be ka an ka jurumuw yafa an ma, ani k'an saniya tilenbaliya bɛe ma. -1 Yuhana 1.9

Ni o fenw bɛe na yeele ten, aw ka kan ka ke mun sifa mɔgɔ ye taama senuma ni Ala nesiran na? -2 Piere 3.11

Aw ka here jini aw ni mɔgɔw bɛe ce, ka tugu senumaya nɔfe k'a masɔrɔ mɔgɔ si tena Matigi ye ni saniyali te. -Heburuw 12.14

A' ye bonya da Matigi tɔgɔ nɔrɔma kan. A' ye aw jɔngiri Matigi je kɔrɔ ka a bato, aw masirilen ni senuya ye. -Zaburuw 29.2

42 Mɔgɔ falen Ni Senu la

“Aw minnu ka jugu, ni aw be fen pumanw di cogo don aw denw ma, aw sankolola Fa tena Ni Senu di a delibaaw ma ka temen aw ta cogo kan kosebe wa?” -Luka 11.13

U tilara Ala delili la tuma min na, u lajelen tun be yɔrɔ min na, o yereyerela, u bɛe fara Ni Senu la ka Ala ka kuma fɔ ni ja geleya ye. -Kewalew 4.31

“Ne na ne Ni don aw la walisa aw ka ne ka ko latigelenw sira taama ka ne ka sariyaw mara ka u ke.” -Ezekiel 36.27

Aw kɔni te taama farisogo diyajekow sira fe, nka aw be taama Ni

Senu barika la, ni a y'a sɔrɔ Ala Ni sigilen be aw kɔnɔ. Krisita Ni te min kɔnɔ, o tigi te Krisita ta ye fewu. -Romekaw 8.9

“Nka aw na sebaaya sɔrɔ ni Ni Senu jiginna ka na aw kan tuma min na, aw na ke ne seerew ye.” -Kewalew 1.8

Barnabasi tun ye mɔgɔ sebe ye, a falen tun be Ni Senu ni dannaya la. -Kewalew 11.24

Dannabaaw kɔni fara jagali ni Ni Senu la. -Kewalew 13.52

Aw kana aw jɛnamini ni diwen ye, kakalaya be o la de, nka aw ka fa Ni Senu la. -Efesekaw 5.18

Layidu pumanw be Dannabaaw fe 43

Matigi ka surun mɔgɔ dusu kasilenw na, a be mɔgɔ dusu nimisibaatɔ kisi. -Zaburuw 34.19

“Fen o fen be yen, ne ye olu bɛe da. U bɛe be yen ne de barika la.” Matigi ko ten. “Nka min ka di ne ye, o ye mɔgɔ majiginnen nimisibaatɔ ye, min be siran ne ka kuma je.” -Esayi 66.2

Ne balima kanulenw, kɔrɔbɔli gelenma min be aw cema, i n'a fɔ aw be tasuma cetige, aw kana kabakoya o la, i n'a fɔ kabako fen ye aw sɔrɔ, nka aw ka jagali k'a masɔrɔ aw ye niyɔrɔ sɔrɔ Krisita ka tɔrɔw la, walisa ni ale nɔrɔ

fana y'i jira tuma min na, aw ka nisɔndiya ka jagali kosebe. -1 Piere 4.12, 13

“A na jeji bɛe ce ka bɔ u je la. Saya tena ke tun, su kasi fana tena ke tun, wala kasikan wala dimin, k'a masɔrɔ fen fɔlɔw temenna.” -Jirali 21.4

I jigi da Matigi kan ka ko puman ke. I sigilen ka to here la jamana kɔnɔ ka tilenneya sira taama. -Zaburuw 37.3

“A' ye Ala ka masaya ni a ka tilenneya jini fɔlɔ. O mana ke, Ala na o fenw bɛe di aw ma ka fara olu kan.” -Matiyu 6.33

44 Layiduw, kɔrɔbɔlenw ta fan fe

A be se ka kɔrɔbɔlenw demɛ sisan, k'a masɔrɔ a yere tɔrɔla kɔrɔbɔli fe. -Heburuw 2.18

Heretigi Ala na Sitane cɔngɔ aw senw kɔrɔ sɔni. -Romekaw 16.20

Ni i be jiw cetige tuma min na, ne na ke i fe yen. Ni i be bajiw cetige tuma min na, u tena i tunun. Ni i be tasuma cetige, a tena i jeni, tasuma mana tena i jeni. -Esayi 43.2

Kɔrɔbɔli si ma aw sɔrɔ min ma deli ka mɔgɔ sɔrɔ. Ala ye kantigi ye. A tena sɔn aw kɔrɔbɔli ka temen aw barika dan yɔrɔ kan. Nka kɔrɔbɔli mana se, a na bɔ yɔrɔ jira wa-

lisa aw ka se ka o kɔrɔbɔli muɲu. -1 Kɔrentekaw 10.13

Mɔgɔ tilennen degun kow ka ca, nka Matigi b'a tila u bɛe la. -Zaburuw 34.20

An y'a don ko fen bɛe be baara ke jɔngɔn fe ka ko puman ke Ala kanubaaw ye, olu minnu welela ka keje ni a ka ko latigelen ye. -Romekaw 8.28

Sarakalasebaaw kuntigi min te se ka hine an na an ka barikantanya kow la, o te an fe. Nka an ka sarakalasebaa kuntigi kɔrɔbɔra fen bɛe la i ko an yerew, jurumu kɔni sen t'a la. -Heburuw 4.15

Layiduw, se sɔrɔbaaw ta fan fe 45

“Min mana se sɔrɔ, o na ke nin kow ciyentalala ye. Ne na ke o ka Ala ye, a na ke ne den ye.” -Jirali 21.7

“Min mana se sɔrɔ, ne na o ke samasen ye ne ka Ala batosoba kɔnɔ, a tena bɔ yen tun abada. Ne na ne ka Ala tɔgɔ seben a kan ani ne ka Ala ka dugu Jerusalem kura tɔgɔ, o be jigin ka bɔ sankolo la ne ka Ala yɔrɔ. Ne na ne tɔgɔ kura fana seben a kan.” -Jirali 3.12

“Min mana se sɔrɔ ka ne ka kewalew mara fo a laban, ne na fanga di o ma siyaw kun na.” -Jirali 2.26

“Min mana se sɔrɔ, fini jɛmanw na don o kan na. Ne tena a tɔgɔ jɔsi ka bɔ jɛnamaya kitabu la. Ne n'a fɔ ne Fa ni a ka melekew je kɔrɔ ko o tigi ye ne ta ye.” -Jirali 3.5

“Min mana se sɔrɔ, ne na o lasigi ne fe ne ka masasigilan kan, i ko ne fana ye se sɔrɔ ka sigi ne Fa fe a ka masasigilan kan cogo min na.” -Jirali 3.21

“Ni Senu be min fɔ egilisiw ye, tulo be min fe, o ka o lamɛn! Min mana se sɔrɔ, jɛnamaya jiri min be Ala ka alijene la, ne na o den do di o ma, a k'a dun.” -Jirali 2.7

46

Ala be kuma an fe furu so ko la

Dannabaa minnu furulen don, ne b'a fo olu ye k'a geleya, ne kan te, Matigi kan don, ko: Muso kana fara a ce la. Ni a farala a ce la, a furubali ka to, wala a ka kosegin a ce ma. Ce fana kana a muso bila. Muso min furulen be, o sirilen be a ce la ka a ce penama to, nka ni a ce sara, a horonyara. Ce min ka di a ye a be se ka furu o ma, nka o ka ke dannabaaw cema doron.

-1 Korentekaw 7.10, 11, 39

O cogo la muso min furulen don, o sirilen be a ce la sariya fe k'a ce penama to, nka ni a ce sara, a horonyara a ce ka sariya ma. O de ko-

son ni a kera ce were muso ye ka a ce penama to, a na wele jatmuso. Nka ni a ce sara, a horonyara o sariya ma. O tuma la ni a kera ce were muso ye, a te jatmuso ye tun.

-Romekaw 7.2, 3

"Mago o mago be a muso furu sa ka do were furu, o be jatya ke. Min be muso furu salen furu, o be jatya ke."

-Luka 16.18

"Nka ne koni b'a fo aw ye ko mago o mago be a muso furu sa ni jatya sababu te, o be a muso bila jatya la. Ce min be muso furu salen furu, o fana be jatya ke."

-Matiyu 5.32

Yesu Krisita na kosegin dijɛ la

47

"Ni ne taara yoro laben aw ye, ne be na ko kura ka aw ta, walisa ne be yoro min na, aw fana ka ke yen."

-Yuhana 14.3

"O tuma la Mago Denke ka taamashyen na ye sankolo la. Dugukolo kan siyaw bee na kasi. U na Mago Denke nato ye sankabaw kan ni fanga ni nworoba ye."

-Matiyu 24.30

"Ni mago min ye ne ni ne ka kuma maloya ke a la bi mago jatow jurumutaw cema, Mago Denke fana na o tigi maloya ke a la ni a nana a Fa nwor la ni a ka meleke senu-maw ye."

-Marka 8.38

Kanulenw, sisan an ye Ala denw

ye, nka an na ke min ye, o ma jira folo. An y'a don ko Krisita mana i jira, an na ke a borogonkoye ye, k'a masoro ale be cogo min na, an n'a ye ten. O jigi be mago o mago fe Krisita kan, o be a yere saniya i ko ale ka senu cogo min na.

-1 Yuhana 3.2, 3

"Aw fana labennen ka to, k'a masoro aw te miiri ko Mago Denke be na waati min na, a be na o waati yere de la."

-Luka 12.40

"Mago Denke koni bena na a Fa nwor la, a ni a ka meleke. O mana ke, a na magow bee kelen-kelen sara ka kepe ni u ka kewalew ye."

-Matiyu 16.27

48

Ala ka Kuma

"Sankolo ni dugukolo na temen, nka ne ka kumaw tena temen abada."

-Luka 21.33

Katuguni kiraya kuma si ma na mago sago la abada, nka Ala ye a ka kuma min di magow ma, u kumana ka o fo Ni Senu de barika la.

-2 Piere 1.21

Kitabu kuma bee kera a sebennikelaw koni Ala dafine fe. Nafa b'a la kalanni ni korofoli ni latilenni kama, ani kololi, tilennenya ko la.

-2 Timote 3.16

I ka kuma ye fitine ye ne sen ye, a be yeelen bo ne ka sira la.

-Zaburuw 119.105

Ala delili ani yafali jogon ma

"Aw ka kan ka Ala deli tan ko: 'An Fa min be sankolo la, i tgo ka saniya. I ka masaya ka na. I sago ka ke dugukolo kan i ko a be ke sankolo la cogo min na. An ka bi dumuni di an ma. An ka hakew yafa an ma, i ko an fana be yafa an hake tabaaw ma cogo min na. I kana an don koroboli la, nka an kisi Sitane ma. [Katuguni masaya ni sebaaya ni nwor ye e de ta ye badaa-badaa. Amiina.]' Ni aw be mago tow ka hakew yafa u ma, aw sankolola Fa na yafa aw ma fana. Nka ni aw te mago tow ka hakew yafa u ma, aw sankolola Fa tena aw ka hakew yafa aw ma fana." -Matiyu 6.9-13

Ala ka Kisili Cogo

Ne mago be Kisibaa la.

Magow bee ye jurumu ke, u bee desera Ala nwor la.

-Romekaw 3.23

Krisita sara ne koson.

Krisita sara siɛ kelenpe jurumu koson, tilennen tawola tilenbaliw no na, walisa a ka an lase Ala ma.

-1 Piere 3.18

Wajibi don ne ka nimisi ne ka jurumu la.

Mago min be a ka hakew dogo, o ka ketaw te ne, nka min be i jo u la ka u dabila, makari na ke o la.

-Ntalenw 28.13

Ne ka kan ka son Yesu ma dannaya barika la.

O bee n'a ta, minnu sonna a ma ka da a la, a ye fanga di olu bee ma ka ke Ala denw ye. - Yuhana 1.12

Ne be se ka don ko ne kisilen be.

O Denke be min fe, penamaya be o fe.

-1 Yuhana 5.12

"Tine tine la ne b'a fo aw ye ko: Min ye ne ka kumaw lamɛn ka da ne cibaa la, penamaya banbali be o tigi fe. O sen te kiri la, nka a bora saya la ka don penamaya la."

-Yuhana 5.24

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English or visit www.wmpress.org.

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA